

کسی به سرزنشک نامه نمی نویسد

نویسنده: محمد بکرانی

نمایشنامه

اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس

خراسان شمالی

سرشناسه: بکرانی، محمد، ۱۳۶۲ -

عنوان و نام پدیدآور: کسی به سرهنگ نامه نمی نویسد: نمایشنامه / نویسنده محمد بکرانی؛ به سفارش اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس خراسان شمالی. مشخصات نشر: بخنورد: بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس، اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس استان خراسان شمالی، نشر معبر، ۱۳۹۸.

مشخصات ظاهری: ۴۱ ص؛ ۱۹×۹/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۲۶-۱۵-۹ ریا ۱۰۰۰۰۰

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: نمکی، محمدرضا، ۱۳۳۲ - ۱۳۶۷.

وع: نمایشنامه فارسی - قرن ۱۴

موضوع: ۲-Persian drama، Th century.

موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۶۷-۱۳۵۹ - شهیدان - نمایشنامه

موضوع: Iran-Iraq War، ۱۹۸۰-۱۹۸۸، Martyrs - Drama

موضوع: ارزش های دفاع مقدس استان خراسان شمالی. اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس استان خراسان شمالی.

شناسه افزودن: بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس. اداره کل حفظ آثار و نشر

ارزش های دفاع مقدس استان خراسان شمالی. نشر معبر

رده بندی کنگره: ۳۳۵، ۳۳۳

رده بندی دیویی: ۲۶/۸۲

کتابشناسی ملی: ۵۸۹-۲۲۲

کسی به سرهنگ نامه نمی نویسد/ نمایشنامه/ اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس خراسان شمالی

نویسنده: محمد بکرانی

به سفارش: اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس خراسان شمالی

طراح جلد: توحید اعزازی

صفحه آرا: معصومه رحمانی

ناشر: معبر

سال و نوبت چاپ: اول ۱۳۹۸

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۵۲۶-۱۵-۹

فهرست

۵	تقدیر
۹	پیشگفتار
۱۹	مقدمه
۲۵	کسی به دست ننگ به نمی نویسد!

پیشگفتار :

هر جنگی را پایانی هست؛ اما خلاصی از بازتاب‌ها و تأثیرات اجتماعی، سیاسی، و مهم‌تر از همه، اثرات روانی، فرهنگی جنگ‌ها به آسانی ممکن نیست. و بازتاب‌هایی در ابعاد گوناگون، برای سالیان متمادی، روح و روان جوامع درگیر را، پنهان و آشکار، تحت تأثیر خود قرار می‌دهد. به همین جهت، بخش مهمی از هنر ادبیات، ملتی در طی دوران جنگ یا تا سال‌های پس از آن، از سویی، به بازتاب واقعیت‌های تلخ جنگ می‌پردازد و از سوی دیگر، به قهرمانی‌ها و افتخارآفرینی‌های رزمندگان، به طوری که به نظر می‌رسد، مسئولیت تبیین و تحلیل واقعیت‌های تلخ و ناگوار جنگ‌ها و راه‌های لطیف و توجیه آن‌ها در طول تاریخ، همواره بر عهده هنر و ادبیات، به ویژه هنر نمایش گذاشته شده است. این مسیری است که تئاتر در همه دوران‌ها طی کرده است.

نمایشنامه‌های آشیل، «زنان تروا» اثر اورپیل و «سیستراتا» نوشته‌ی آریستوفان، نمونه‌های تراژیک و کمدی هستند. واکنش به ادبیات نمایشی جهان در قبال جنگ هستند. از عصر رنسانس تا امروز نیز بسیاری از درام نویسان از جمله ویلیام شکسپیر، برتولت برشت، ژان پل سارتر، اوژن یونسکو، پیترو وایس و ... با رویکردهای گوناگون به موضوع جنگ و تبعات

اجتماعی آن پرداخته‌اند. براساس همین رسالت و تجربه دیرپا و کهن سال بوده است که هنر تئاتر در ایران، از آغاز جنگ تحمیلی مسئولانه پا به میدان می‌گذارد و می‌کوشد روابط و مسائل انسانی متأثر از جنگ تحمیلی هشت ساله را مورد ارزیابی و داوری قرار دهد.

تثجیع رزمندگان در جبهه‌ها و پشت جبهه با هدف تقویت روحیه، مقاومت، بزرگداشت رشادت‌ها و ایثارگری‌های رزمندگان در صحنه‌های خون بار نبرد، اشاره به خسارت‌های مالی و انسانی، رنج‌های پنهان و آشکار جنگ و از خود گذشتگی‌ها و مردان در پشت جبهه‌ها و تلاش برای حفظ خاطره‌ی دلاوری‌ها و رزمندگان به منظور پیشگیری از زودده شدن یادمان‌های جنگ و مقاومت از حافظه‌ی تاریخی ملتی که تاریخ پر فراز و نشیب چندین ساله‌اش او را به فراموش کاری تاریخی عادت داده است.

پدیده جنگ به دلیل دوگانگی ذاتی‌اش در رتبه‌بندی، مقوله‌ی نظم و تعادل، همپای نقش کلیدی که در تولید سطرها و شکل‌گیری مناسک و آیین‌ها در جوامع اولیه داشته است، بی‌شک بهانه و بستر دراماتیک و سوسه‌انگیزی برای درام نویسان و خالقان آثار نمایشی فراهم کرده است. تقریباً تمامی قهرمان‌های اساطیری و حماسی جهان، ماندگاری، جذابیت، انگیزش مقاومت و نیروی بسیج‌کنندگی خود را در میان ملت‌ها مدیون نزاع‌ها و

کشمکش‌ها و جنگ‌ها بوده‌اند. از سوی دیگر، مطابق واقعیت‌های تاریخی، همین اسطوره‌ها و حماسه‌ها نیز، استعداد و ظرفیت بسیج‌کنندگی و هویت‌بخشی خود را همواره وامدار دو عنصر جذابیت و باورپذیری بوده‌اند. بنابراین خلق اثر هنری (تئاتر، فیلم، داستان، مستند و رمان و...) بر اساس زندگی، ایثارگری‌ها و قهرمانی‌های یک رزمنده‌ی معین و تأثیرگذار در میدان‌های نبرد، بر پایت پیش فرض‌های مربوط به جذابیت و باورپذیری انجام گیرد، کاملاً منطقی و پذیرفتنی است.

نمایش در ایران با آیین‌های مذهبی آمیخته است. آیین‌هایی که در دوران موهومی، نه‌تشت و حتی پیش از آن‌ها در ایران برگزار می‌شد و اکثر این آیین‌ها و مراسم در فضای باز صورت می‌گرفت. جدای از آیین‌های مذهبی و مراسمی که برای باروری زمین و طلب باران و سوگواری در دوران باستان صورت می‌گرفت، مراسم نمایشی همچون سوپسون، مغ‌کشی، کوسه برنشین، سورنا و کراسوس، میر نربرری، بیا بازی، معرکه‌گیری، نقالی و پرده‌خوانی، خیمه‌شب بازی و تریه در فضای باز اجرا می‌شدند و به نحوی می‌توان آن‌ها را مرتبط با تئاتر خیابانی قلمداد کرد. با این پیشینه و قدمت، تئاتر خیابانی امروز ایران می‌تواند از سنت‌های کهن و نمایش‌گونه‌های اصیل ایرانی بهره‌برداری بکند.